

Espoon ympäristöyhdistys ry
espoo@sl.fi

TÄYDENNYS VALITUKSEEN
14.9.2022

Helsingin Hallinto-oikeus
Sörnäistenkatu 1, 00580 Helsinki
helsinki.hao@oikeus.fi

Valitus, jota täydennetään: Hepokorvenkallio, asemakaavan ja asemakaavan muutoksen hyväksyminen, alue 633300, 65. kaupunginosa Högnäs ja 63. kaupunginosa Järvenperä, diaarinumero 26564/03.04.04.16/2021. Muutoksenhaunallinen päätös Espoon kaupunginvaltuusto, 15.11.2021, 154

Valittaja ja prosessiosoite:
Espoon ympäristöyhdistys ry - Esbo miljöförening rf
Varapuheenjohtaja Rainer Lahti
Sokinmäki 6 E, 02760 Espoo
rainer.lahti@saunalahti.fi

Toinen täydennys Espoon ympäristöyhdistys ry:n valitukseen Hepokorven asemakaavapäätöksestä

Espoon ympäristöyhdistys ry (Valittaja) viittaa 28.12.2021 Helsingin hallinto-oikeudelle jättämänsä valituksen ohella myös HHAO:lle antamiinsa vastaselitykseen 11.3.2022 sekä täydennykseen 18.06.2022, ja täydentää niissä esitettyjä alkuperäisten valitusperusteiden perusteluja esille tulleen uuden tiedon valossa. Täydentävät perustelut on tarpeellista esittää, sillä ne edustavat olennaista valitusperusteita tukevaa näyttöä, ja siksi Valittaja kunnioittavasti pyytää hallinto-oikeutta ottamaan täydennyksen huomioon arvioinnissaan.

Lisäperusteluita vedenkäyttöä ja siitä aiheutuvia vesistövaikutuksia koskevien selvitysten riittämättömyydelle

Valittaja on em. valitusaineistossaan tuonut esille, että laitoksen jäähdytystehon tarve, jäähdytyksen toteutustapa sekä niistä aiheutuvat vaikutukset on niin riittämättömästi selvitetty, ettei sen perusteella ole ollut mahdollista arvioida MRL:n edellyttämien asemakaavan sisältövaatimusten täyttymistä. Valittaja on perustellut, miksi esitetty jäähdytysveden määrä ja veden lähde eivät ole teknisesti uskottavia. Lisäksi Valittaja on myös mm. virallisten päästökaupan lukujen valossa osoittanut, että kokonaishankkeen väitetty hukkalämmön käyttö kaukolämmöksi ei ole toteutettavissa, ja siten ympäristöön aiheutuva jäähdytystarve on selvittämättä. Kaavapäätös on siten hankkeen keskeisimpien vaikutusten ja intressipunninnan osalta syntynyt valituksessa esitetysti lain vastaisesti.

Valitusta tukee Valittajan näkemyksen mukaan vakuuttavana näyttönä valituksessa esitettyjen selvitysten riittävyttä, uskottavuutta ja vaikutuksia koskevien argumenttien toteutuminen jo käytännössä tuoreessa eurooppalaisessa hankkeessa: Elokuun alkupuolella paljasti Hollantilainen Noordhollands Dagblad, että

Microsoft käytti Pohjois-Hollannissa datakeskushankkeen käsittelyssä jäähdytystarpeisiin ilmoittamansa 12–20 miljoonan litran sijasta 84 miljoonaa litraa juomavettä. Tapauksesta on noussut suuri kohu, sillä aluetta vaivaava kuivuus on ilmastonmuutoksen edistämänä aiheuttanut vedenkäyttörajoituksia paikallisille viljelijöille. (https://www.noordhollandsdagblad.nl/cnt/dmf20220810_68483787). Aiheesta uutisoi suomessa mm. Yle: https://yle.fi/uutiset/74-20000100?utm_medium=social&utm_source=email-share

Yhtiö oli hankkeen hyväksyttämässä kertonut vesijäähdytystä tarvittavan ainoastaan yli 25 celsiusasteen hellepäivinä. Kulutusarvio kuitenkin ylittyi, vaikka hellepäiviä oli kyseisenä vuonna vain 6 kpl. Jos siis jäähdytysvettä tarvittiin vain hellepäivinä, on näin ollen jäähdytysveden tarve hellepäivää kohti on ollut 14 000 m³.

Hanketta oli kritisoitu, kuten Espoossakin, voimakkaasti juuri sen mittavien ympäristövaikutusten johdosta, mutta Hollands-Kroonin kunta oli hyväksynyt hankkeen Microsoftin esittämien tietojen pohjalta.

Ongelmien johdosta on uusien datakeskushankkeiden toteutus laitettu Hollannissa jäihin.

Tapauksen piirteet ovat käytännössä identtisiä valituksenalaisen hankkeen kanssa, vaikkei Hollannin laitoksen tehontarvetta ole uutisissa kerrottu ja se on ilmeisesti liikesalaisuus. Valittajan käsitys uutisista on kuitenkin, että laitos on samaa erittäin suurta kokoluokkaa kuin Fortumin Espooseen ja Kirkkonummelle hyväksytyt laitokset, joiden operaattoriksi on samoin myös selvinnyt Microsoft.

Aivan kuten Hollannissa on hankkeen esittämien selvitysten riittämättömyyttä ja lukujen oikeellisuutta Espoossakin kyseenalaistettu osallisten toimesta, mutta kunta on yhdessä Fortumin kanssa ajanut hanketta taloudellisen intressin pohjalta laiminlyöden muiden vaikutusten ja siten sisältövaatimusten todentamisen. Espoossa vesijäähdytystä on ilmoitettu – olennaisesti kertomatta aktuaalista lämpötilaa – tarvittavan ”vain kuumina kesäpäivinä”. Sen ohella että koko jäähdytysvaikutusten selvitys ylipäättään on tekemättä, Valittaja katsoo, Hollannin esimerkin valossa, ettei ilmastonmuutoksen tuomaa riskiä ole mitenkään huomioitu. Todettakoon, että Espoossa oli tänä kesänä tätä kirjoitettaessa ollut yhteensä 23 hellepäivää, ja ne ovat olleet yleisiä viime kesinä: vuonna 2020 hellepäiviä oli 18 ja viime vuonna peräti 37 (liite 1). Näiden kolmen viimeisen vuoden keskimääräinen 26 päivää on siis merkittävästi suurempi kuin edellisen 30 vuoden mittausjakson 16 päivää. Tiedeyhteisössä vallitseekin laaja konsensus siitä, että sään ääri-ilmiöiden, kuten helteiden ja rankkasateiden, esiintyvyys lisääntyy jatkossa, ja että niihin on varauduttava riskinarvioissa. Kummankaan sääilmiön osalta ei, Valittajan valituksessa osoitetusti, ole näin toimittu.

Viranomaisneuvottelussa (liite 2) esitettyjen, tarkemmin perustelemattomien ja huomattavan laajalti välillä 100–10 000 vaihtelevien lukujen osalta voidaan todeta, että ne eivät yksikäsitteisesti todenna kuumien päivien jäähdytystarvetta. 10 000 m³ vettä / vrk on yleistävästi dokumentissa kerrottu ”rakentamisen loppuvaiheen tarpeeksi”. Joka tapauksessa jo yksinkertainen laskelma osoittaa, että edes tuo 10 000 m³ / vrk voisi jäähdyttää 100 MW laitoksen tehosta vain luokkaa 5–10 %. Jos kulutus olisi kaavaselostuksessa viitattu ja vesijohtoverkon kannalta järkevämpi 100–300 m³ / vrk, on jäähdytyskyky kuitenkin vain luokkaa 0,1 % tehosta, mikä on tietysti täysin epäasianmukaista. Vaikka laskelmamme on karkea, oletuksena esimerkinomainen 30 celsiusasteen jäähdytystarve, ilmentää se suuruusluokkaa hyvin.

Valittaja kiinnittää huomiota, että liitteestä 2 käy ilmi HSY:n arvioineen veden saatavuutta tasaisen kulutuksen perusteella, mikä ei tietenkään vastaa tarvetta eli kuumia päiviä. Edellä kuvatun Hollannin toteuman pohjalta laskettu jäähdytysveden 14 000 m³:n vuorokausitarve on samaa suuruusluokkaa kuin edellä mainitusta kaava-aineistosta ilmenevä maksimikulutus 10 000 m³ / vrk. Lukujen perusteella esimerkiksi kuluvan vuoden 2022 elokuun peräkkäisten hellepäivien kumulatiivinen jäähdytysveden tarve olisi ollut niin suuri, että sen täyttäminen on mahdotonta juomavesiverkosta tai sammutusvesisäiliöistä. Vedentarpeen lisäksi ainoa mahdollinen kohde tällaisten valtaviin kuumien lauhdemäärien ajamiseen on Bodominjärvi. Valittaja toteaa Hollannin esimerkin vievän pohjan kaava-aineiston oletusten uskottavuudelta ja vahvistavan huolta, että Bodominjärven vettä tarvitaan sekä jäähdytys- että purkuvesien resurssina.

Viranomaisen esittämiin kysymyksiin jäädytykseen liittyen ei löydy kaava-aineistosta vastauksia. Hollannin tapaus puoltaakin erityisesti myös Valittajan valitusaineistossa esittämiä perusteluita sille, ettei YVA-menettelyn tarveharkinnasta luopumisesta päättäminen ole voinut olla asianmukaista hankkeesta esitettyjen selvitysten pohjalta, vaan se on jätetty tekemättä ilman riittäviä tietoja. Näytön valossa on selvää, että perusteet tapauskohtaisen YVA-tarkastelun tarpeelle ovat olemassa.

Espoossa 14.9.2022

Espoon ympäristöyhdistys ry

Rainer Lahti
varapuheenjohtaja
rainer.lahti@saunalahti.fi

Kristiina Mod
sihteeri
kitimod@gmail.com

LIITTEET

1. Espoon helteet vuosina 2020_2022
2. Hepokorven asemakaava_viranomaisneuvottelu 27.3.2020 muistio